

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 25.08.2025, klo 15:00 - 15:45

Paikka Tampere-talo, kokoustila Duetto 1-2 ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

- § 8 Valtuustokysely koskien uintilaiturien ja uimapaikkojen määrän turvaamista Tampereella - Julia Sangervo
- § 9 Valtuustokysely Lupa liikkua Lupa harrastaa -toiminnasta - Mirja Salmijärvi
- § 10 Valtuustokysely päiväkotien pihojen kuumuudesta - Minna Minkkinen ja Anna Moilanen
- § 11 Valtuustokysely uimaopetuksesta uimakouluissa ja perusopetuksessa Tampereella - Ida Leino

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Kummola Kalervo, puheenjohtaja
Julin Sofia, 1. varapuheenjohtaja
Sangervo Julia, 2. varapuheenjohtaja
Minkkinen Minna, 3. varapuheenjohtaja
Aaltonen Mikko
Aleksovski Atanas
Eskelinen Riina-Eveliina
Evilä Tommi
Grann Hanna-Maria
Halinen Aino
Hanhela Milka
Hiltunen Kari-Matti
Hirvelä Juho
Hirvonen Mira
Holmqvist Ronny
Ikonen Anna-Kaisa
Ivanoff Antti
Jatinen Tuula
Jussila Anne-Mari
Järvenpää Elina
Kaivonen Kirsi
Kallio Kalle
Kampman Ulla
Korhonen Laura
Kostiainen Leena
Kuitu Pilvi
Kuusipalo Saana
Leino Ida
Lindberg Nina
Lindén Lauri
Loukaskorpi Johanna
Machaal Mahmoud
Moilanen Anna
Moisio Jani
Mustakallio Jaakko
Nurminen Ilmari
Porttikivi Ilkka
Priimägi Oliver
Puolimatka Marika
Pursiainen-Hautala Sirpa
Pöntinen Riikka, varajäsen
Salmijärvi Mirja
Siuro Petri, varajäsen
Skön Erika
Taina Anneli
Tanus Sari
Tapio Mitja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Träskbäck Jocka

Vikman Sofia

Muut saapuvilla olleet

Vehmaanperä Karoliina, hallintosihteeri, sihteeri

Hyry Anna-Leea, viestintäpäällikkö

Kajander Kerttu, nuorisovaltuuston edustaja

Klami Laura, lakiasiainjohtaja

Viitaniemi Riikka, johtava juristi

Poissa

Asp Antti

Gustafsson Jukka

Hanhilahti Vilhartti

Helimo Matti

Jokinen Ilkka

Jussila Perttu

Jäntti Aleksi

Järvisalo Vilma

Karjalainen Miisa

Kirjavainen Johanna

Lyly Lauri

Nevanperä Lauri

Ovaska Jouni

Puisto Sakari

Rajala Petri

Sirén Jouni

Suomi Iia-Elisabeth

Tynkkynen Oras

Uotila Mats

Vigelius Joakim

Viitanen Pia

Virolainen Atte

Vänskä Laura

Allekirjoitukset

Kalervo Kummola

Puheenjohtaja

Karoliina Vehmaanperä

Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 8

Valtuustokysely koskien uintilaiturien ja uimapaikkojen määrän turvaamista Tampereella - Julia Sangervo

TRE:4331/10.00.01/2025

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Julia Sangervon valtuustokysely:

Tampere on järvien ympäröimä kaupunki, jossa uintimahdollisuuksien saavutettavuus on tärkeä osa asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja kaupunkiviihtyvyyttä. Uiminen on edullinen, matalan kynnyksen liikuntamuoto, joka sopii kaikenikäisille ja -kuntoisille. Lähiuimapaikat tarjoavat mahdollisuuden päivittäiseen virkistytymiseen, sosiaalisiin kohtaamisiin sekä fyysisen ja psyykkisen terveyden ylläpitoon. Saavutettavat uimapaikat ovat keskeisiä myös ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Ilmaston lämmitessä hellejaksot yleistyvät ja pitenevät, jolloin turvalliset ja helposti saavutettavat viilentymispaikat ovat entistä tärkeämpiä.

Kasvavassa kaupungissa tarve uimapaikoille tulee entisestään lisääntymään. Myös pormestariohjelmassa on linjattu tavoitteeksi lisätä uintimahdollisuuksia ja matalan kynnyksen ulkoliikuntapaikkoja.

Tästä huolimatta yksittäisiä uimapaikkoja ollaan poistamassa. Esimerkiksi Koukkuniemenpuiston vanha ja suosittu uimalaituri aiotaan muuttaa näköala- ja onkilaituriksi ilman uimaportaita, mikä käytännössä estäisi uimisen. Laituri on ollut monille tamperelaisille tärkeä uimapaikka, jonne on tultu varta vasten myös kauempaa. Sen merkitystä kuvaa kaupunkilaisten laatima ja satojen ihmisten allekirjoittama adressi uintimahdollisuuden säilyttämisen puolesta:

https://www.adressit.com/koukkuniemenpuiston_uimalaituri_sailytettava

Koukkuniemen uimalaituri on ollut suosittu uintilaituri erityisesti rauhallisempia uimapaikkoja kaipaaville, kuten aistiylherkille, jotka kuormittuvat suurista ihmismassoista. Laiturin ylläpito on ollut kaupungille hyvin edullista: lähinnä portaiden kausittainen asennus ja poisto. Kustannukset ovat pieniä suhteessa laituriin liittyvään hyvinvointi-, terveys- ja matkailuarvoon.

Laiturin poistaminen heikentäisi alueen viihtyvyyttä, lisäisi turvattomampaa uimista kiviltä ja kaventaisi mahdollisuuksia liikuntaan ja Näsijärven rannoista nauttimiseen. Lähistöllä sijaitseva Lystilaituri tarjoaa jo esteettömät mahdollisuudet maisemien ihailemiseen ja onkimiseen. Sen sijaan uimapaikkoja on vähän ja ne ovat usein ruuhkaisia.

Vastaava päätös tehtiin aiemmin Rauhaniemen läntisemmällä laiturilla, josta uimatikkaat poistettiin turvallisuussyistä. Käytännössä uiminen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

jatkuu siellä edelleen, mutta nyt selvästi vaarallisemmin kiviltä ja laiturin rakenteista kiipeillen. Tämä osoittaa, ettei uimamahdollisuuden poistaminen laiturilta estä sen käyttöä, vaan heikentää turvallisuutta.

Täten kysyn valtuustolta ja viranhaltijoilta:

1. Miten varmistamme riittävän määrän uimalaitureita ja -rantoja Tampereella tulevaisuudessa, kun väkiluku ja tarve entisestään kasvavat?

2. Voisiko Koukkuniemen vanhan uintilaiturin uimamahdollisuus säilyä alueen uudistustöiden yhteydessä? Vastaavasti, voisiko myös Rauhaniemen läntisen laiturin uimatikkaat palauttaa? Montako tällaista epävirallista uintipaikkaa Tampereella on ja mikä on suunnitelma niiden tulevaisuudelle?

Jos aikaa kyselytunnilla jää, kysyn vielä suullisesti seuraavan kolmannen kysymyksen:

3. Miten varmistamme riittävän uimaopetuksen kaikille ikäryhmille Tampereella? Koskien erityisesti pieniä lapsia ja koulujen sekä varhaiskasvatuksen kautta tapahtuvaa uimaopetusta, mutta myös niitä nuoria ja aikuisia, jotka eivät ole lapsena saavuttaneet riittävää uimataitoa.

Apulaispormestari Anne-Mari Jussilan vastaus Julia Sangervon valtuustokyselyyn.

1. Riittävän uimaopetuksen varmistaminen kaikille ikäryhmille

Tampereen kaupunki tarjoaa uimaopetusta eri ikäryhmille monipuolisesti:

- **Perheet:** Vauvauintiryhmien ohjaus on kehitetty lapsilähtöiseksi, tukien myönteistä ja turvallista suhdetta veteen.
- **Perusopetus:** Kaikille alakoulun luokille tarjotaan vähintään kaksi uimaopetustuntia vuodessa. Opetuksen sisältö etenee alkeistaidoista pelastautumiseen ja uimataidon kehittämiseen 9. luokkaan mennessä. Yläkoulussa liikunnanopettajat vastaavat opetuksesta.
- **Lapset, nuoret ja aikuiset:** Kaupunki järjestää iltauimakouluja, rantauimakouluja ja aikuisille suunnattuja ryhmiä. Keväällä 2025 maauimalaan perustettiin ylimääräisiä ryhmiä suuren kysynnän vuoksi.

2. Uimataidon määritelmä ja opetussuunnitelman tavoitteet

- **Uimataito** määritellään Suomessa kykynä **uida yhtäjaksoisesti vähintään 200 metriä**, josta **50 metriä selällään**. Tämä määritelmä on myös **Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH)** suositusten mukainen.
- **SUH suosittelee** uimaopetuksen aloittamista jo esiopetuksessa ja painottaa vesiturvallisuustaitojen merkitystä osana kansalaistaitoja.
- **Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet** korostavat uimataitoa osana liikunnan opetusta:
 - **1.-2. luokat:** Vesiliikuntaan tutustuminen ja alkeisuimataito.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- **3.–6. luokat:** Perusuimataito ja pelastautumistaidot.
- **7.–9. luokat:** Uimataidon kehittäminen ja vedestä pelastamisen taidot.

3. Uimaopetuksen toimivuus perusopetuksessa

Oppivatko lapset uimaan nykyjärjestelyin?

Nykyiset opetuskäytännöt tarjoavat perustan uimataidon oppimiselle, mutta opetuskertojen määrä ei takaa kaikille riittävää uimataitoa. Syksyllä 2024 tehty muutos alakoulujen uimaopetuksen suunnitelmaan pyrkii vahvistamaan erityisesti vesitaitavuutta ja turvallisuuden tunnetta.

Uimataidon polarisaatio ja toimenpiteet

- **Kohdennetut ryhmät:** Esimerkiksi Hervannan naisten uintivuoro tarjoaa maahanmuuttajataustaisille tytöille mahdollisuuden opetussuunnitelman mukaiseen uimaopetukseen. Lisäksi samalla vuorolla tarjotaan harrasteryhmiä kohderyhmälle.
- **Soveltuva opetus:** Erityisryhmille järjestetään soveltavaa uimaopetusta eri uimahalleissa, mutta soveltavan uinninopetuksen tarjonnan kehittäminen on edelleen tarpeellista.
- **Lupa harrastaa/treenata -ryhmät:** Mahdollistavat uimaopetuksen koulupäivän yhteydessä.

4. Haasteet ja kehittämistarpeet

Valvontavastuut ja resurssien käyttö

Nykytilanteessa liikunnanohjaajat vastaavat sekä opetuksesta että oppilaiden valvonnasta pesu- ja pukutiloissa. Tämä vie tehokkaasta ohjaustoiminnasta jopa kaksi tuntia päivässä. **Opetuspalveluiden tulisi ottaa vastuu oppilaiden valvonnasta pesu- ja pukutiloissa**, jotta liikunnanohjaajien resurssit voitaisiin kohdentaa kokonaan opetukseen.

Allastilan puute

Uimahallien kapasiteetti ei vastaa kysyntää. Esimerkiksi elokuussa 2025 erilaisiin uintiryhmiin:

- Hakijoita: 1630
- Ryhmään päässeet: 423
- Varalla: 989

Tämä osoittaa selkeän tarpeen uimahalli-investointien edistämiseksi ja tarjonnan lisäämiselle.

Nopeat toimenpiteet

- **Tesoman uimahalli:** Voidaan avata lauantaisin klo 12, jolloin halli olisi käytettävissä ohjatuille ryhmille ja seuroille. Tämä mahdollistaisi 3–4 uimaopetusryhmän lisäämisen.
 - Tämä **vähentäisi kaksi tuntia aukioloaikaa muilta käyttäjäryhmiltä**, mutta **omavalvontaperiaatteella**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

seuratoimintaa voisi olla samanaikaisesti kaupungin uimakoulujen kanssa, jolloin hallin kapasiteetti hyödynnetään tehokkaasti.

- Jos halutaan, että **uimahalli olisi kaikille avoinna laajemmin viikonloppuisin** (esim. klo 9–18), tulisi **lisätä resursseja uinninvalvontaan ja ohjaustoimintaan**.

- **Pyynikin uimahalli:** Huoltoamu siirrettäisiin huoltoiltaan, jolloin koko päivä olisi käytettävissä ohjattuun toimintaan. Kustannusvaikutukset tulee selvittää.

Kesän 2026 kehittäminen

- **Junior Life Saver -kurssit** maauimalassa.
- **Uintikurssien lisääminen toukokuulle ja syyskuulle**, jolloin maauimala ei ole sesonkikäytössä.

5. Pitkän aikavälin kehittämistoimet

- **Painopisteen siirto pieniin oppilaisiin (1.–3. lk):** Tavoitteena turvata alkeisuimataito varhaisessa vaiheessa. Isompien oppilaiden opetus keskittyisi vesiturvallisuuteen ja pelastautumiseen, ja tunteja allokoitaisiin pienille oppilaille enemmän.
- **Uinninopetuksen aloittaminen esikouluikäisille:** Tällä hetkellä resurssit eivät riitä, mutta tarve on tunnistettu ja tämä mahdollisuus vaikutuksineen tulisi selvittää.
- **Aamupäivien varaaminen koululaisille:** Tulisi selvittää kustannus- ja toiminnalliset vaikutukset, jos uimahallit olisivat aamupäivisin vain koululaisten käytössä. Non-stop-uimakoulut koululaisille voisivat tehostaa opetusta.
- **Tunnistaminen ja tavoittaminen:** Erityisesti maahanmuuttajataustaiset tai muusta syystä uimaopetuksesta kokonaan pois jäävät oppilaat tulisi tunnistaa ja tarjota heille kohdennettua opetusta.
- **Soveltavan uinninopetuksen lisääminen:** Tarjontaa on tällä hetkellä rajallisesti niin kaupungilla kuin seuroilla.
- **Uimahalli-investoinnit:** Tilantarve kasvaa kaupungin ja seuratoiminnan mukana.
- **Tapahtumat ja kannustimet:** Esimerkiksi äitienpäivänä ilmainen sisäänpääsy äideille ym.

Keskeinen huomio: Yhteistyön ja resurssien merkitys

Uimaopetuksen kehittäminen edellyttää **tiivistä ja rakenteellista yhteistyötä liikuntapalveluiden, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen välillä**. Lisäksi järjestöyhteistyön rooli korostuu.

Mikäli allastilaa allokoidaan enemmän lasten ja muiden väestöryhmien opetukseen, tulee arvioida toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset. Samalla on tärkeää huomioida, että **toiminnan kasvattaminen voi edellyttää myös henkilöstöresurssien lisäämistä tai palveluiden tuottamista ostopalveluin**.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

1. Miten varmistamme riittävän määrän uimalaitureita ja -rantoja Tampereella tulevaisuudessa, kun väkiluku ja tarve entisestään kasvavat?

Tampereen kaupungin kasvaessa ja uusien asuinalueiden kaavoituksen edetessä huomioidaan aina kuntalaisten mahdollisuus omaehtoiseen liikuntaan. Sekä uusien alueiden suunnittelussa että vanhojen alueiden muutoksissa tehdään laajaa poikkihallinnollista yhteistyötä, jotta erilaiset palvelut – kuten liikunta- ja virkistysmahdollisuudet – tulevat huomioiduksi.

Konkreettisia esimerkkejä tästä ovat:

- Härmälään rakenteilla oleva uimaranta
- Eteläpuiston kaavaan sisältyvät sauna ja uimaranta
- Aitolahti–Teisko-alueelle kaavoitetut uimarannat ja uimapaikat

Tällä hetkellä Tampereen kaupungin liikuntapalvelut ylläpitävät 33 uimarantaa. Lisäksi kaupungissa on lukuisia uimapaikkoja, joiden ylläpidosta vastaavat esimerkiksi yhdistykset, seurat tai muut kaupungin palveluryhmät.

Kaikkia kaupungin uimarantoja ja uimapaikkoja säätelee laki kulutuspalvelujen turvallisuudesta, jonka mukaisia niiden on oltava. Ajoittain joudutaan esimerkiksi purkamaan laitureita heikkojen rakenteiden vuoksi, ja uusia rakennetaan investointien sallimissa rajoissa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 9

Valtuustokysely Lupa liikkua Lupa harrastaa -toiminnasta - Mirja Salmijärvi

TRE:4375/12.00.01/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Järvelä Kristiina, Urvikko Annika

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Mirja Salmijärven valtuustokysely:

Lupa liikkua Lupa harrastaa on Tampereen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sekä perusopetuksen yhteinen toimintakulttuuri, jonka tavoitteena on tukea lasten ja nuorten hyvinvointia aina päiväkodista perusopetuksen loppuun asti.

Lupa harrastaa -toimintaan voivat ilmoittautua kaikki Tampereen perusopetuksen oppilaat. Se on maksutonta vapaa-ajan toimintaa, joka on tarkoitettu 1.–9.-luokkien oppilaille. Mukaan voivat tulla myös ne lapset, jotka osallistuvat maksulliseen iltapäivätoimintaan (iltapäiväkerho). Yläkoululaisille tarjotaan lisäksi erillisiä Lupa treenata -ryhmiä, joissa ohjelmaan kuuluu esimerkiksi kiipeilyä, kuntosaliharjoittelua ja keilausta.

Perusopetus vastaa maksuttoman Lupa harrastaa -harrastustoiminnan järjestämisestä. Harrastukset toteutuvat koulupäivien jälkeen, pääosin kouluilla sekä muissa harrastuspaikoissa ympäri kaupunkia. Viikoittain tarjolla on satoja harrastusryhmiä.

Tänä vuonna Lupa harrastaa- ja Lupa treenata -ryhmien ilmoittautuminen käynnistyi 12.8.2025 klo 18.00. Aamulehti uutisoi, että paikat täyttyvät minuuteissa ja tilanne on ollut sama useampana vuotena. Lisäksi ilmoittautumissivu kaatui useita kertoja ilmoittautumisen auettua. 17.8.2025 löytyi kuitenkin vielä jonkin verran ryhmiä, joissa on tilaa.

Kysynkin,

1. Miten toiminnasta tiedotetaan, ja tavoittaako viestintä myös ne perheet, joilla on heikommat digitaidot tai kielitaito?
2. Kuinka moni oppilas sai tänä syksynä toivomansa harrastuspaikan? Kuinka moni jäi kokonaan ilman?
3. Mitkä ryhmät täyttyvät toistuvasti minuuteissa, ja tehdäänkö toimia suosituimpien harrastusten lisäämiseksi?
4. Tällä hetkellä ilmoittautumiskäytäntö suosii lapsia, joiden vanhemmat ovat valveutuneita ja harjaantuneita tietotekniikan käyttäjiä. Miten

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

ilmoittautumisesta voisi tehdä tasa-arvoisempaa? Olisiko mahdollista esimerkiksi arpoa paikat kaikkien halukkaiden kesken tai porrastaa ilmoittautumista siten, että sivusto ei kaadu?

Apulaispormestari Anne-Mari Jussilan vastaus Mirja Salmijärven valtuustokyselyyn:

1. Miten toiminnasta tiedotetaan, ja tavoittaako viestintä myös ne perheet, joilla on heikommat digitaidot tai kielitaito?

- Lupa harrastaa/treenata -ryhmistä tiedotetaan Tampereen kaupungin perusopetuksen Wilmassa ja koulujen IDID-näytöillä. Mainostusta on ollut elokuun aikana rakkanäytöillä ja lupaliikkualupaharrastaa Instagramissa. Tiedotusta on tehneet koulun henkilökunta sekä kaupungin liikunta- ja nuorisopalveluiden liikuntamotivaattorit. Mainostusta ja tiedotusta ryhmistä on osaltaan tehneet myös ryhmien järjestäjät seurat, yhdistykset sekä yritykset.
- Harrastuskalenteri toimii suomeksi ja englanniksi, jolla parannetaan saavutettavuutta.
Liikuntamotivaattorit ovat myös osaltaan auttaneet nuoria ilmoittautumisen kanssa, sekä koululta kouluvalmentajilta saa neuvoja ilmoittautumisen tekemiseen.

Harrastuskalenterin lisäksi perusopetuksen toteuttamana on myös paljon Lupa harrastaa -toimintamallin toimintoja, jotka eivät näy harrastuskalenterissa ja joihin ohjaututaan muuta kautta.
- Koulupäivän sisälle on rakennu ryhmiä ja toimintoja tukemaan oppilaita, jotka muutoin jäisivät harrastustoiminnan ulkopuolelle. Nämä toimet on kohdennettu alueille, joissa asuu enemmän sosioekonomisesta heikommassa asemassa olevia asukkaita.
- Erityisryhmien oppilaille on muodostettu omia sisäisiä ryhmiä, joihin ei ole julkista hakua.
Oppilaat ryhmiin ohjataan koulun henkilökunnan kautta.
- Opettajat mahdollistavat koulupäivän aikaan harrastuskokeiluja Lupa liikkua -tuntien toimesta. Nämä oppituntien sisällä tapahtuvien liikunnalliset harrastuskokeilut ovat kaikille oppilaille mahdollistuvia aktiviteetteja. Ne täydentävät vakituisia harrastusryhmiä ja toivottavasti myös innostavat oppilaita uusien harrastusten pariin.
- Nuorisopassin avulla 7–9-luokkalaiset saavat harrastussaldoa, jota voi käyttää harrastustoimintaan. Nuorisopassin harrastuseteliä voisi jatkossa kehittää ja miettiä, kuinka tällä voisi saada esim. liikuntamaistiaisia enemmän.
- Nuorisopalveluiden kanssa tehdään yhteistyötä, jossa liikuntamotivaattorit ohjaavat erilaisia ryhmiä, kokeilukertoja (liikuntamaistiaisia) sekä tekevät liikuntaneuvontaa yhteistyössä koulun ja Pirhan terveydenhoitajan kanssa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- Lupa liikkuu Lupa harrastaa -organisoi yhdessä seurojen kanssa erilaisia kampanjoita, joissa kannustetaan liikkumiseen ja harrastamiseen esim. koripalloliiton miljoonakorishaaste sekä Tapparajan ja Ilveksen liigaliput koululaisille.
- Näiden kaikkien lisäksi kouluilla tehdään paljon erilaisia toimia kuten välkkäritoimintaa.
Välkkäritoiminta on oppilaiden ohjaamia välituntiaktiviteetteja.

2. Kuinka moni oppilas sai tänä syksynä toivomansa harrastuspaikan? Kuinka moni jäi kokonaan ilman?

- Tilanne 19.8.: Lupa harrastaa/treenata -ryhmiä on noin 340 ja osallistuja 4582.
- Suunnitteluvaiheessa paikkoja on tarjolla Harrastuskalenterissa noin 5 700 oppilaalle.
Tämän luvun lisäksi on harrastusryhmiä, jotka suunnattu kouluille, joissa erityisryhmiä tai paljon tukea tarvitsevia oppilaita. Näihin ryhmiin koulu ohjaa oppilaat, eikä nämä ryhmät näy Harrastuskalenterissa. Paikkoja näihin on noin 500.
- Koska ryhmissä on erilaisia ikäryhmiä, ei aivan tarkkaa luku saada ilmoittautumisjärjestelmästä. 1–6-luokan ryhmiin on ilmoittautunut 4089 ja 7–9-luokan ryhmiin 1014. Näitä lukuja vääristää se, että muutamissa ryhmissä ikäjakaumaksi on määritelty esim. 6–8-luokka, jonka vuoksi järjestelmä on laskenut osallistujamäärän molempiin lukuihin. Joka tapauksessa alakoulun oppilaita ilmoittautuu huomattavasti enemmän, kun yläkoululaisia.
- Sukupuolijakauman mukaista raporttia järjestelmästä ei saa, koska sitä ei kysytä ilmoittautuessa.
- Osallistujamäärä vielä todennäköisesti nousee, sillä ryhmien ilmoittautuminen on auki koko lukuvuoden.

3. Mitkä ryhmät täyttyvät toistuvasti minuuteissa, ja tehdäänkö toimia suosituimpien harrastusten lisäämiseksi?

- Lupa harrastaa/treenata -ryhmät suunnitellaan lasten ja nuorten toiveiden perusteella. Tarjontaan pyritään saamaan monipuolisesti erilaisia harrastuksia, sekä laajasti ympäri Tamperella. Eniten lapset ja nuoret toivovat liikuntaa. Ryhmät, jotka täyttyvät nopeimmin ovat esim. uinti, erilaiset eläinryhmät ja kokkausryhmät, sekä ryhmät, joissa on hieman pienempi ryhmäkokoo riippuen harrastuksen sisällöstä.
- Pyrimme toteuttamaan suosituimpia ryhmiä niin paljon kun mahdollista huomioiden budjetin, tilat ja ohjauksen. Esimerkiksi paljon kysyttyjä uintiryhmiä emme voi järjestää enempää, sillä ratavuoroja tai tilaa ei ole uimahalleissa.
- Lupa harrastaa/treenata -toiminta on osa valtakunnallista Harrastamisen Suomen mallia, joka on vapaa-ajan toimintaa. Toteutamme joka lukuvuosi harrastustoivekyselyn, jossa oppilaat pääsevät vaikuttamaan tulevan kauden harrastustarjontaan. Pyrimme huomioimaan kaikkia toiveet. Koululaiskysely: Koululaiset

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

toivovat monipuolisia liikunta- ja taidekokeiluja – pian mahdollista yläkouluissa - Harrastamisen Suomen malli

- Rahoitus haetaan vuosittain, jonka vuoksi budjetti, toiveet ja tarjonta rakennetaan joka lukuvuodelle uudestaan. Tämän vuoksi emme voi luvata oppilaalle harrastuspaikkaa seuraavalle lukuvuodelle, eikä tämä ole teknisesti tai tasapuolisuuden vuoksi mahdollista.

Pyrimme aina jatkamaan hyviä ja suosittuja ryhmiä, sekä lisäämään tarjontaan uusia toiveita.

4. Tällä hetkellä ilmoittautumiskäytäntö suosii lapsia, joiden vanhemmat ovat valveutuneita ja harjaantuneita tietotekniikan käyttäjiä. Miten ilmoittautumisesta voisi tehdä tasa-arvoisempaa? Olisiko mahdollista esimerkiksi arpoa paikat kaikkien halukkaiden kesken tai porrastaa ilmoittautumista siten, että sivusto ei kaadu

- Olemme ilmoittautumisjärjestelmän haltijan kanssa käyneet keskusteluita järjestelmän kehittämisestä siitä voisiko paikat arpoa. Tällä hetkellä tämä ei ole mahdollista käyttämässämme ilmoittautumisjärjestelmässä.
- Jatkamme kehitystyötä ilmoittautumisjärjestelmän kanssa sekä tulemme pohtimaan tämän lukuvuoden aikana olisiko mahdollisesti jokin toinen ilmoittautumisjärjestelmä parempi. Järjestelmän tulee palvella Lupa liikkua Lupa harrastaa -toimintaa monella eri tavalla ja tämä Lupa harrastaa/treenata -ilmoittautuminen on yksi osa kokonaisuutta.
- Ensisijaisesti pyrimme kehittämään ilmoittautumisjärjestelmää niin että se toimisi parhaalla mahdollisella tavalla ja kestäisi suuren ilmoittautujamäärän yhdellä kertaa. Jos ei saada järjestelmää toimimaan, etsimme muita ratkaisuja. Monta ilmoittautumispäivää tuo mukaan viestinnällisiä ongelmia, jotta Harrastuskalenterissa ryhmien ilmoittautumispäivät olisivat oikein ja tieto saavuttaisi huoltajat. Toiminnassa mukana olevat seurat, yhdistykset ja yritykset luovat itse jokaisen ryhmä ilmoittautumisjärjestelmään.

Valmistelijat:

pedagoginen asiantuntija Annika Urvikko
perusopetusjohtaja Kristiina Järvelä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 10

Valtuustokysely päiväkotien pihojen kuumuudesta - Minna Minkkinen ja Anna Moilanen

TRE:4398/10.00.01/2025

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Minna Minkkinen ja Anna Moilasen valtuustokysely:

Ilmastokriisi on ihmisten toiminnan seurausta, josta kärsimme kaikki. Kriisin hidastaminen vaatii toimenpiteitä, mutta on myös tehtävä varautumista ja sopeutumista.

Ilmastomuutos tuo mukanaan lisääntyviä helteitä Suomen kesään. Mikäli maapallon lämpötilaa ei saada kääntymään, tilanne ei ole helpottamassa, vaan pahenemassa.

Helteet eivät ole kaikille iloinen asia. Lapset, erityisesti pienet lapset, ovat herkkiä helteen haittavaikutuksille ja lämpösairauksille. Helteen haitat ovat ihottumasta hengenvaaralliseen lämpöhalvaukseen. Helteet ovat haitallisia myös vanhuksille ja sydänsairaille.

Tänä vuonna varhaiskasvatuksen kesäpäivystysaikaan Tampereella mitattiin ennätyspitkä helleaalto, jolla on vaikutusta niin lasten kuin varhaiskasvatushenkilöstön hyvinvointiin. Työntekijöiden näkökulmasta yhden työskentelyjakson pituus saisi olla enintään 50 minuuttia tunnissa, jos työpaikalla ilman lämpötila on 28–33 °C. Eli ylimääräisiä taukoja hellepäivissä tulisi olla.

Tampereen varhaiskasvatuksessa olevien lasten vanhemmat ja työntekijät ovat kuvanneet, ettei kaikissa pihossa ole riittävästi varjoisia leikkipaikkoja, riippumatta onko pihat uusia tai vanhempia. Tampereen kaupungin päiväkotien piholla on hyvin vaihtelevasti mahdollisuus leikkiä varjossa ja lapsilla ja työntekijöillä on vaihtelevasti mahdollisuus päästä välillä viilentymään. Ratkaisu ei voi olla vain leikkiä sisällä, etenkin kun kaikissa päiväkodeissa ei ole viilentävää ilmastointia sisätiloissa. Myöskään ylimääräisiä viilentymiseen tarkoitettuja taukoja työn ohessa ei ole ollut mahdollista pitää.

Kysymmekin

1. Miten kaupunki on varautunut ilmastomuutoksen mukanaan tuomiin helteisiin varhaiskasvatuksessa lasten ja työntekijöiden näkökulmasta?
2. Millaisiin toimenpiteisiin kaupunki ryhtyy, jotta varhaiskasvatuksessa lapset voivat leikkiä kuumalla ilmalla ulkona sekä sisätiloissa turvallisesti?
3. Millaisiin toimenpiteisiin kaupunki ryhtyy, jotta varhaiskasvatuksessa työskentelevät kaupungin työntekijät voivat tehdä työnsä turvassa myös kovilla helteillä?

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Lähteet

<https://www.ilmastokatsaus.fi/2025/06/19/ilmasto-lampenee-suomen-helteet-lisaantyyvat/>

<https://tyosuojelu.fi/tyoolot/fysikaaliset-tekijat/lampoolot>

Apulaispormestari Jaakko Mustakallion vastaus Minna Minkkisen ja Anna Moilasen valtuustokyselyyn:

1. Miten kaupunki on varautunut ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin helteisiin varhaiskasvatuksessa lasten ja työntekijöiden näkökulmasta?

Tampereen Tilapalveluiden asiantuntijat ovat laatineet vuonna 2024 selvityksen, jossa on selvitetty tilojen jäähdytysratkaisuja Tampereen kaupungin lukioissa ja sivistyspalveluiden kohteissa (koulut ja päiväkodit). Selvityksessä on pohdittu, että miten ilmatoriskit huomioidaan tulevaisuudis- ja peruskorjauskohteissa. Keskeisenä vaaratekijänä on tunnistettu keskilämpötilan nousu ja tilapäisistä ilmiöistä johtuvat kuumuudelle altistumiset. Selvityksen mukaan Tampereen Tilapalvelut Oy on suosittanut, että Tampereen kaupunki jatkossa varustaa kaikki tulevat uudis- ja perusparannettavat päiväkotit ja esiopetustilat tuloilman jäähdytyksellä. Koulujen ja lukioiden osalta Tampereen Tilapalvelut Oy on suosittanut, että Tampereen kaupunki jatkossa varustaa kaikki tulevat kohteet jäähdytetyllä alueella. Alueella tarkoitetaan henkilökunnan työ- ja taukotiloja, sekä osaa opetustiloista.

Sivistyspalvelujen johtoryhmässä hyväksyi osaltaan 4.6.2025, että jatkossa uudet päiväkodit ja pienten lasten yksiköt (eli kohteet, joissa on päiväkotit, koulu- ja esiopetus -tiloja) varustetaan kokonaisuudessaan jäähdytyksellä. Lisäksi kouluihin tehdään vähintään yksi viilennetty alue, missä käyttäjät voivat oleskella esim. tauoilla poikkeuksellisten hellejaksojen aikana. Tämä ohjeistus on lisätty koulujen ja päiväkotien suunnitteluohjeisiin (ohjeet menevät päivityksen jälkeen lautakuntaan tiedoksi).

Varhaiskasvatus on ottanut asian huomioon laadittaessa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kokonaisriskien kartoitusta, osiona ilmatoriskit, seuraavin hallintaan liittyvin kirjauksin:

- Päiväkoteihin lisätään viilennystä
- Luonnonmukaisten varjopaikkojen lisääminen pihoihin lisäämällä varjostavaa puustoa, kiinteitä katoksia sekä avattavia ja suljettavia markiiseja.
- Ilmanvaihtokoneiden käytön tehostaminen, koneellista ilmanvaihtoa ei katkaista iltaisin ja viikonloppuisin tai loma-aikoina

2. Millaisiin toimenpiteisiin kaupunki ryhtyy, jotta varhaiskasvatuksessa lapset voivat leikkiä kuumalla ilmalla ulkona sekä sisätiloissa turvallisesti?

Varhaiskasvatuksen keskitetty päivystystoiminta ja kerhotoiminta asemoidaan pääsääntöisesti uudempiin rakennuksiin, joissa on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

panostettu sisätilojen viilennystekniikkaan ja joiden pihat ovat mahdollisimman toimivia kesäajan erilaisissa olosuhteissa.

Kaikissa päiväkodeissa, ja myös päivystysajalle, laaditaan aina turvallisuussuunnitelma, jossa huomioidaan myös tämän tyyppiset haasteet ja riskit sekä lasten että henkilöstön toiminnan osalta.

Henkilöstön perehdytyksessä kesäpäivystyksen osalta käsitellään myös ulkona tapahtuvaa toimintaa ja varautumista helleolosuhteisiin. Esim. lasten ihoa suojataan aurinkorasvoilla, käytetään liialliselta auringonvalolta suojaavia vaatteita ja hattuja, leikitään vesileikkejä ja yhteisiä leikkejä katoksissa, hyödynnetään myös lähialueen mahdollisuuksia kuten puistoja ja metsiä. Riittävään nesteytykseen kiinnitetään erityishuomiota. Henkilökunta seuraa huolellisesti lasten vointia ja tarvittaessa lapset siirtyvät sisälle. Kesäaikana vakituisen henkilöstön jaksamista tuetaan palkkaamalla kesäohjaajia ja alalle opiskelevia lakisääteisen henkilöstömitoituksen lisäksi.

Aiemmin päiväkotipihat pyrittiin suuntaamaan aina siten, että se on mahdollisimman paljon auringossa. Sään ääri-ilmiöiden ja lomakauden ulkopuolisten hellejaksojen lisääntyessä myös varjoisuuden tarve on noussut tärkeäksi pihan ominaisuudeksi.

Uudis- ja perusparannuskohteiden suunnittelussa hyödynnetään päiväkotien suunnitteluohjetta (päivitetty 2023) sekä sitä täydentävää päiväkoti- ja koulupihojen suunnitteluohjetta on (päivitetty 2023).

- Suunnitteluohjeiden päivityksessä ja kehittämistyössä on kiinnitetty huomiota pihaolosuhteiden parannuksiin.
- Suunnitteluohjeet löytyvät Tilapalveluiden materiaalipankista <https://tampereentilapalvelut.fi/materiaalipankki/suunnitteluohjeet/>
- Pihoille tehdään osana suunnittelua myös varjoanalyysi, jossa tarkastellaan eri vuoden- ja kellonaikoina pihalle muodostuvia varjoja. Analyysi huomioi asemapiirroksessa esitetyt rakennukset ja pihasuunnitelman.

Päiväkotien suunnitteluohjeessa todetaan, että

- Piha-alue suunnitellaan siten, että lapset voivat ulkoilla sujuvasti myös sade- ja hellekeleillä.
- Leikkipihojen suunnittelussa on huomioitava varjon paikat ja sadesuojat. Varjoa tuovia elementtejä pihalla ovat riittävän suuret puut ja pensaat sekä seinämät ja katokset.
- Mikäli asemakaava ja tontinkäyttö sen mahdollistaa, uudisrakennus pyritään suunnittelemaan siten, että se osaltaan tuo suojaa suoralta auringonvalolta. Toisaalta on huolehdittava, että pihalle saadaan myös suoraa auringonvaloa osalle aluetta.
- Aurinko- ja sadesuojat suunnitellaan tapauskohtaisesti.
- Pihalle sijoitetaan sopiviin paikkoihin terassimarkiiseja, jotka on mahdollista avata ja sulkea tarvittaessa.

Olemassa olevissa kohteissa keinot varjoisuuden parantamiseen arvioidaan tapauskohtaisesti. Tilannetta pyritään parantamaan aina

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

pihauudistuksen yhteydessä tai tarvittaessa erillisissä hankkeissa. Päiväkotipihoihin on tehty suunnitelmallisesti lukuisia varjoisuuden parantamisia kartoitettujen haasteiden ja tarpeiden perusteella. Työ jatkuu edelleen. Keinoja ovat mm. puiden istuttaminen, kiinteiden tai avattavien varjojen asentaminen, muut pihan muokkaukset ja pihan tai piharakennusten asemointi. Vuosien 2022–2025 aikana varjoisuuden parantamista on tehty Mustametsän, Kämmenniemen, Haukiluoman, Vellamon, Tuomikujan, Vuoreksen puistokoulun (Erho), Pispalan, Amurin, Niemenrannan, Maijalan-puiston, Viinikan, Koivistonkylän, Eteläpuiston, Kalevanharjun, Kalkunvuoren, Jussinkylän, Järvensivun, Kalkun, Lielahden, Villilän ja Vehmaisten päiväkodeissa. Edellä mainittujen päiväkotien piha hankkeisiin, joissa painoarvo on ollut olosuhteiden parantamisella, on käytetty vuosina 2022–2025 yhteensä 1 575 000 euroa.

Vuoden 2026 päiväkotien pihojen olosuhteiden parantamista jatketaan varhaiskasvatuksen esille tuomien tarpeiden mukaisesti ja ensi vuodelle on alustavasti suunniteltu varattavan hankkeisiin 400 000 euroa.

Kesällä 2025 Tampereen kaupungin päiväkotij- ja koulupihojen toimivuutta tutkittiin moni-puolisesti eri ominaisuuksien kautta. Tärkeimpinä syinä selvityksen tekemiseen oli ilmastomuutoksen aiheuttamat paineet pihojen toimivuudelle, kuten hellejaksot, varjojen tarve sekä lämpösaarekeilmiö. Selvityksen myötä saamme paremman käsityksen siitä, että miten suunnittelutavoitteet olemassa olevissa kouluissa ja päiväkodeissa toteutuvat sekä osataan paremmin priorisoida pihauudistushankkeita. Yhteenveto valmistuu syksyn 2025 aikana.

Tampereen kaupunki on mukana nelivuotisessa EU-projektissa näkökulmasta (HEU SMAR-TER – Horizon Europe, Systemic transformation towards local and regional climate resilience, SMARTER), jossa Suomesta on mukana myös Terveysten ja hyvinvoinnin laitos sekä Kuopion kaupunki. Projektin tavoitteena on kehittää keinoja ja ratkaisuja, jotka tukevat systeemistä lähestymistapaa ilmasto-resilienssin rakentamiseksi laadullisten ja määrällisten työkalujen avulla. Suomen ilmastoalueella haasteeksi on tiedostettu sään ääri-ilmiöiden lisääntyminen, erityisesti hellejaksojen. Suomen osalta projektissa on tavoitteena löytää luontopohjaisia ratkaisuja päiväkotipihalle ilmastomuutokseen varautumisen. THL on tehnyt kesällä 2025 pilottipäiväkodin pihassa olosuhdemittauksia suunnitelmien lähtötiedoksi. Lisäksi syksyn aikana järjestetään erilaisia työpajoja ja tapaamisia mm. päiväkodin henkilö-kunnan, lähialueen asukkaiden, kuntatoimijoiden ja luontopohjaisten ratkaisujen toteuttajien kanssa. Tavoitteena on talven 2025/2026 aikana suunnitella luontopohjaisia ratkaisuja, jotka toteutetaan kesällä 2026 Metsäniityn päiväkodin pihaan. Luontopohjaisten ratkaisu-jen tulisi olla sellaisia, joilla voidaan parantaa käyttäjien olosuhteita erityisesti hellejaksojen aikana. Toteutuksen jälkeen pihassa tehdään seurantamittauksia ja kysytään mm. käyttäjien ja lähialueen asukkaiden kokemuksia toteutuksesta. Projektin saa rahoitusta EU:lta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Lisäksi päiväkotien arjessa toimitaan seuraavasti:

- Informoidaan hyvin huoltajat ja muistutetaan oikeiden varusteiden tuomisesta lapsille hellepäivien aikana
- Lapsilla tulisi olla kevyt mutta auringolta suojaava vaatetus: pitkähihainen paita, pitkälahkeiset housut, leveälierinen hattu ja tarvittaessa aurinkolasit
- Alle 2-vuotiaille ei suositella aurinkosuojavoiteen käyttöä, vaan heidät tulisi suojata varjolla ja vaatetuksella
- Varmistetaan lasten ja henkilöstön riittävä nesteytys päivän aikana, erityisesti lapsia muistutetaan juomisen tärkeydestä jo ennen janon tunnetta. Jokaiselle lapselle tuodaan kotoa oma vesipullo.
- Ulkoilut ajoitetaan päivän viileämpään aikaan, kuten aamupäivälle ennen klo 11 tai iltapäivän myöhäisempään hetkeen
- Retkiä suunniteltaessa tehdään yksityiskohtainen retkisuunnitelma, jossa huomioidaan myös helteen vaikutukset

3. Millaisiin toimenpiteisiin kaupunki ryhtyy, jotta varhaiskasvatuksessa työskentelevät kaupungin työntekijät voivat tehdä työnsä turvassa myös kovilla helteillä?

- Noudatetaan Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen torjuntaohjeita päiväkodeille, kouluille ja muille lapsista huolehtiville. <https://thl.fi/aiheet/ymparistoterveys/helle/hellehaittojen-torjuntaohjeita-paivakodeille-kouluille-ja-muille-lapsista-huolehtiville>
- Varmistetaan henkilöstön riittävä nesteytys päivän aikana, muistutetaan juomisen tärkeydestä jo ennen janon tunnetta.
- Ulkoilut ajoitetaan päivän viileämpään aikaan, kuten aamupäivälle ennen klo 11 tai iltapäivän myöhäisempään hetkeen.
- Retkiä suunniteltaessa tehdään yksityiskohtainen retkisuunnitelma, jossa huomioidaan myös helteen vaikutukset
- Rakentamalla luonnonmukaisia varjopaikkoja pihoihin lisäämällä varjostavaa puustoa, kiinteitä katoksia sekä avattavia ja suljettavia markiiseja.

4. Mekaanisten varjojen rakentamisen lisäksi, mitä toimenpiteitä kaupunki aikoo tehdä päiväkotien pihojen varjoisuuden lisäämiseksi?

Katso kohdan 2. vastaus.

5. Miten kaupunki ohjaa ja valvoo yksityisiä päiväkoteja tässä aiheessa?

Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksessa ja valvonnassa huolehditaan, että myös yksityisillä toimijoilla on tietoa asiasta. Asia otetaan esille etenkin keväisin ja myös kesällä tehdään ohjauskäyntejä päivystäviin taloihin asian varmentamiseksi. Yksityisten päiväkotien rakentamisessa on rakentaja velvollinen noudattamaan päiväkotien suunnitteluohjetta. Suunnitteluohjeet ovat kaikkien saatavilla Tilapalveluiden nettisivulla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 11

Valtuustokysely uimaopetuksesta uimakouluissa ja perusopetuksessa Tampereella - Ida Leino

TRE:4399/12.00.01/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Ojalampi Ulla-Maija, Tuomarla Kaisa

Päätös

Merkittiin.

Perustelut

Ida Leinon valtuustokysely:

Uimataito on elintärkeä kansalaistaito, jonka jokaisen kansalaisen tulisi oppia liikkuakseen turvallisesti vesillä. Uimataito määritellään Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton mukaan seuraavasti: "Henkilö, joka pudottuaan syvään veteen niin, että pää käy veden alla ja päästyään uudelleen pinnalle, ui yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selällään, on uimataitoinen."

Kuudesluokkalaisten valtakunnallisia uimataitotutkimuksia tehdään säännöllisin väliajoin, ja vuoden 2022 tutkimustuloksissa huomattiin, että kuudesluokkalaisten uimataito on heikentynyt. Reilu puolet, 55 prosenttia, kuudesluokkalaisia on uimataitoisia, kun vastaava luku vuoden 2016 tutkimuksessa oli 76. Myös täysin uimataidottomien lasten määrä on kasvanut: vuonna 2016 heitä oli yksi prosentti ja vuonna 2022 heitä oli 2-5 prosenttia sukupuolesta riippuen. Vuonna 2022 aikuisista 53 prosenttia ilmoitti olevansa uimataitoisia.

Perusopetuksen opetussuunnitelmassa (2014) uimataito mainitaan liikunnan opetuksen tavoitteissa uimataito mainitaan yksittäisenä taitona läpi koulupolun. Alkuopetuksessa tavoitteena on tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito. 3.-6. luokan osalta tavoitteena on opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä. Tämä tarkoittaa 50 metrin uimista kahdella eri uintitavalla sekä sukeltamista 5 metriä pinnan alla. Yläkoulun osalta tavoite on vahvistaa uima- ja vesipelastustaitoja, jotta oppilas osaa sekä uida että pelastautua ja pelastaa vedestä.

Koulujen lisäksi uimataidon oppimiseksi uimaopetusta järjestetään uimakouluissa ja kaupungissa on erilaisia uimisen mahdollisuuksia niin uimahalleissa, maauimalassa kuin luonnonvesillä. Helteisenä kesänä ihmiset suuntaavat viettämään aikaa entistä useammin veden ääreen. Ikävä kyllä tämä on näkynyt hukkuneiden määrän kasvuna verrattuna viime vuosiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampere on kahden järven ympäröimä kaupunki. Siksi meidän on turvattava jokaiselle kaupunkilaiselle turvallinen mahdollisuus nauttia vesistöistämme ja ehkäistä hukkumisia. Kysynkin apulaispormestarilta ja viranhaltijoilta:

1. Mikä on Tampereen tilannekuva uimaopetuksen toimivuudesta perusopetuksessa? Oppivatko lapset uimaan peruskoulun aikana nykyjärjestelyin?
2. Miten kaupunki aikoo reagoida mahdolliseen uimataidon polarisaatioon, jotta uimataidon oppisi nykyistä useampi lapsi ja nuori?

Lähteet:

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. Uimataito Suomessa. 18.8.2025.

<https://suh.fi/toiminta/uimaopetus/uimataito-suomessa/>

Opetushallitus. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. 18.8.2025.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Apulaispormestari Anne-Mari Jussilan vastaus Ida Leinon valtuustokyselyyn:

Mikä on Tampereen tilannekuva uimaopetuksen toimivuudesta perusopetuksessa? Oppivatko lapset uimaan peruskoulun aikana nykyjärjestelyin?

Uimaopetus perusopetuksessa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa uimataito on määritelty liikunnan opetuksen keskeiseksi sisällöksi. Tavoitteena on, että oppilaat saavuttavat turvallisen uimataidon, johon kuuluu 200 metrin yhtäjaksoinen uiminen, josta 50 metriä selällään, sekä perusvalmiudet vedestä pelastautumiseen. Opettaja vastaa oppilaiden valvonnasta oppitunneilla, mutta uimahalleissa yhteistyön merkitys uimahallien henkilökunnan kanssa korostuu erityisesti sekaryhmien pesutilojen valvonnassa.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH) suosittelee alakoulun jokaiselle vuosiluokalle kuutta uimaopetustuntia sekä uinnin opetusta jo esiopetuksessa. Valtakunnallisesti vuoden 2022 kansallisen uimataitotutkimuksen mukaan vain 55 % kuudesluokkalaisista Suomessa osasi uida opetussuunnitelman mukaisesti. Tampereen yläkouluissa liikunnanopettajien mukaan täysin uimataidottomia oppilaita on kouluittain noin 7–10 %, eikä heikosti uivien oppilaiden uimataito yleensä kehity yläkoulun aikana, elleivät he osallistu uintitunneille.

Osallistuminen uintitunneille vaihtelee kouluittain. Esteitä ovat muun muassa suihkutilojen yksityisyyden puute sekä kehonkuvaan liittyvät

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

paineet, erityisesti tytöillä ja maahanmuuttotataustaisilla oppilailla. Uimataidottomuus korostuu myös maahanmuuttotataustaisilla oppilailla, joille järjestetään omia uintivuoroja, mutta osallistuminen on silti vähäistä.

Alla on tiivistetty ja laskettu eri kouluista annettuja oppilasmääriä ja niiden osuuksia (prosentteina). Tiedot ovat suuntaa antavia, koska tietoja ei ole saatu kaikista kouluista.

Miten kaupunki aikoo reagoida mahdolliseen uimataidon polarisaatioon, jotta uimataidon oppisi nykyistä useampi lapsi ja nuori?

Tampereen kouluissa uimaopetuksen suurin haaste on osallistumattomuus, joka koskettaa sekä monikulttuurisia oppilaita että kantasuomalaisia. Taustalla vaikuttavat muun muassa uimataidon puutteesta kumpuava häpeä sekä alastomuuteen liittyvät vaikeudet. Pesutilojen valvonta vaatii opettajien ja uimahallien henkilökunnan yhteistyötä sekä selkeitä toimintamalleja.

Uimaopetuksen kehittämisessä korostuu erityisesti valmistavan opetuksen ja vuosiluokkien 1–3 oppilaiden tarve lisätä uintikertoja. Tavoitteena tulisi olla kolme uintikertaa lukukaudessa eli kuusi kertaa vuodessa, jotta uimataito kehittyisi varhaisessa vaiheessa riittävästi. Nykyinen kaksi uintikertaa vuodessa on melko vähän, kun tavoitteena on vahvistaa uimataitoa. Näin voimme tukea varhaista opetusta, jolloin kehohäpeä ja muut esteet eivät vielä rajoita osallistumista.

Uintivuorojen jakautumisessa, lukujärjestysten laatimisessa ja tilojen käytön optimoinnissa on tarvetta vahvistaa yhteistyötä sekä tarkastella koulujen toimintamalleja, jotta uintimahdollisuudet olisivat kaikkien saatavilla tasapuolisesti. Kaupungin eri palvelualueet, kuten perusopetus ja liikuntapalvelut, tulevat tekemään tiiviimpää yhteistyötä prosessien sujuvoittamiseksi, jotta nykyisiä resursseja hyödyntäen vedessä vietetty aika ja siten uimaopetuksen määrä saadaan maksimoitua mahdollisimman monen lapsen kohdalla. Koulujen sijainti uimahalleihin nähden aiheuttaa eriarvoisuutta, ja tähän pyritään vastaamaan laajentamalla uimahallien aukioloaikoja sekä kehittämällä kuljetusjärjestelyjä.

Valmistavan opetuksen oppilaille kehitetään kohdennettuja uimaopetusohjelmia, joissa huomioidaan kulttuuriset ja kielelliset tarpeet sekä järjestetään joustavia ja eriytettyjä uintivuoroja eri ryhmille. On tärkeää kuitenkin huomioida, että uskonnolliset ja kulttuuriset syyt eivät voi olla este osallistua yhteiseen, pakolliseen opetukseen.

Uimaopetuksen laadun kehittämisessä jäntevöitetään uimataidon arviointia ja kehitetään uimataidon todentamisen käytänteitä. Uimataito arvioidaan ja tilastoidaan jatkossa säännöllisesti, jotta puutteet voidaan tunnistaa ajoissa ja korjata.

Vanhemmille tiedotetaan uimaopetuksen tärkeydestä ja turvallisuudesta monilla kielillä ja kulttuureilla, ja kannustetaan viemään lapsia uimaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

myös vapaa-ajalla. Alkuopetuksen oppilaiden vanhemmille kehitetään materiaaleja uimaopetuksesta, ja vesiliikkumisen sekä luonnossa liikkumisen tärkeydestä järjestetään yhteisiä vanhempainiltoja, joita hyödynnetään myös valmistavan opetuksen osalta.

Näillä toimenpiteillä Tampere pyrkii varmistamaan, että mahdollisimman moni lapsi ja nuori saavuttaa turvallisen uimataidon perusopetuksen aikana.

Valmistelijat:

opetusjohtaja Ulla Ojalammi
pedagoginen asiantuntija Kaisa Tuomarla.

Liitteet

1 Liite § 11 valtuustokysely Leino